Súd:	Okresný súd Košice I
Spisová značka:	15C/28/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7115223222
Dátum vydania rozhodnutia:	18. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Iveta Slebodníková
ECLI:	ECLI:SK:OSKE1:2019:7115223222.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Ivetou Slebodníkovou v spore žalobcov: 1) D. 2) Q. zastúpených JUDr. Pavlom Piovarčím, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovaným: 1) X., zastúpený JUDr. Jánom Garančovským, advokátom so sídlom v Košiciach, Kukučínova 19, 2) Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom

r o z h o d o l :

Konanie o zaplatenie sumy 336,10 Eur z a s t a v u j e .

Nárok žalobcu v 1. rade a žalobkyne v 2. rade proti žalovanému v 1. a žalovanej v 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy z a m i e t a .

Nárok žalobcu v 1. rade proti žalovanému v 1. rade a žalovanej v 2. rade na náhradu škody z a m i e t a .

Žalovaný v 1. rade j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 2. rade náhradu škody v sume 367,58 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Stranám sporu sa nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v 1. a 2. rade sa žalobou doručenou na tunajší súd dňa 3. 9. 2015 domáhali od žalovaného v 1. rade povinnosti zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu 703,68 Eur titulom náhrady škody do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadali, aby súd zaviazal žalovaného v 1. rade k povinnosti zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 25 000,- Eur a žalobkyni v 2. rade sumu 25 000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Podľa žaloby žalobcovia v 1. a 2. rade sú rodičmi maloletého M., zomr. XX. X. XXXX. Maloletý M. pochádzal z ich vtedajšieho družobného pomeru. Žalobca 19. 5. 2011 v čase o 20,38 hod. viedol svoje osobné motorové vozidlo továrenskej značky Peugeot 306 EČV: A. v ľavom jazdnom pruhu po ulici Červený rak v Košiciach v smere od sídliska Nad Jazerom k sídlisku KVP, pričom v blízkosti križovatky s ulicou Jedlíkovou nedal prednosť chodcovi - nebohému synovi M., ktorý vošiel a prechádzal cez riadne vyznačený priechod pre chodcov, následkom čoho žalobca toho zachytil predným pravým rohom vozidla, nakoľko s vozidlom premával nedovolenou rýchlosťou v rozmedzí od 72 až 75 km/h v úseku, kde bola maximálna povolená rýchlosť 50 km/h, pričom syn M. pri dopravnej nehode utrpel okrem iného natrhnutie spojenia mosta mozgu s predĺženou miechou, v dôsledku čoho po dopravnej nehode zomrel. Žalovaný v 1. rade bol za svoje protiprávne konanie rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 5T/114/2011 zo dňa 4. 9. 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť vo výroku o náhrade škody dňa 4. 9. 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4To/121/2013 zo dňa 25. 4. 2014 uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody

vo výmere 2 rokov s podmienečným odkladom výkonu trestu za súčasného určenia skúšobnej doby v trvaní 2 rokov. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 2 rokov. Za zavinenie dopravnej nehody, v priamej súvislosti s ktorou prišiel o život maloletý syn M., sa žalovaný nikdy nijakým spôsobom, či písomne ani ústne neospravedlnil, nevyjadril žiadnu ľútosť nad zavinením smrti mladého človeka na základe protiprávneho konania. V dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1. rade došlo nepochybne vo vzťahu k žalobcom v 1. a 2. rade, ako aj vo vzťahu k nebohému synovi M. X., k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život. Žalobcovia sú toho názoru, že v prípade, že by nedošlo k protiprávnemu konaniu zo strany žalovaného v 1. rade, t.j. k zavineniu dopravnej nehody, nemusel by v jej dôsledku zahynúť ich syn a oni ako jeho rodičia - najbližší príbuzní by nemuseli čeliť šoku, bolesti, smútku a beznádeji, ktorej boli vystavení z dôvodu náhleho a nečakaného úmrtia syna M.. Ich strata je o to bolestnejšia, že v prípade nebohého syna M. sa jednalo o mladého vitálneho chlapca, ktorý mal celý život pred sebou, pričom nič mu nebránilo prežiť šťastný a úspešný život, v čom mu chceli ako jeho rodičia v maximálnej možnej miere byť nápomocní. V dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1. rade žalobcom bola náhle a nenávratne odňatá možnosť zdieľať všetky radostné chvíle so svojím synom, tešiť sa spolu s ním z jeho rastu a dospievania, z jeho úspechov, zo spoločných chvíľ strávených v kruhu rodiny, či už v rámci bežného rodinného života, no najmä pri oslave vzájomných jubileí, sviatkov a podobne. V dôsledku úmrtia nebohého M. sa rodičom a celej rodine narušil pokojný a harmonický chod rodiny a domácnosti bez možnosti obnovy stavu pred dopravnou nehodou, nakoľko neexistuje žiadna možnosť, aby syn znovu žil a aby ho mohli vychovávať a tešiť sa z neho. Došlo teda k nezvratnému zmareniu a zničeniu intenzívneho a hlbokého citového vzťahu, aký je nepochybne medzi rodičmi a ich dieťaťom, pričom toto zničenie nastalo práve v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1. rade. Je nepochybné, že protiprávne konanie žalovaného v 1. rade malo za následok zásah do osobnostných práv ich syna M. v podobe zásahu do jeho práva na život, v dôsledku čoho došlo k násilnému pretrhnutiu úzkych rodinných a citových väzieb žalobcov so synom, čo predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv predovšetkým práva na súkromie a rodinný život. Žalobcovia majú za to, že je nesporne daný príčinný vzťah medzi protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade na jednej strane a škodlivým následkom na strane druhej, nakoľko pokiaľ by nedošlo k dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný v 1. rade, nedošlo by k smrti ich syna. Tým je naplnený základný zákonný predpoklad zodpovednosti za škodu, a to konanie, škodlivý následok a príčinný vzťah medzi konaním a škodlivým následkom. Žalobcovia sa domáhajú voči žalovanému náhrady škody v sume 703,68 Eur, ktorá predstavuje náhradu nákladov účelne vynaložených na pohreb syna. Zároveň si popri náhrade škody uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25 000,- Eur pre každého rodiča, t.j. spolu sumu 50 000,- Eur. Nárok na náhradu škody a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je daný a legitímny. Poukazujúc na ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú žalobcovia toho názoru, že k zníženiu dôstojnosti, ako aj dôstojnosti nebohého syna nedošlo v značnej miere, ale v maximálnej možnej miere, a to na základe protiprávneho konania žalovaného v 1. rade, ktorý spôsobil dopravnú nehodu majúcu za následok smrť syna žalobcov. Je nepochybné, že žiadna peňažná suma im nenahradí nečakanú a náhlu stratu syna, blízkeho príbuzného a šok, bolesť a bezmocnosť z toho prameniacu, preto požadujú náhradu nemajetkovej ujmy za porušenie práva na súkromie chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, ktoré v sebe zahŕňa aj právo na plnohodnotný rodinný život. Z objektívneho hľadiska je zrejmé nezvratné porušenie zdravia jedného z členov spoločenstva - rodiny žalobcov celkom neodčiniteľnou ujmou, ktorá tým stíha i rodičov ako jeho zostávajúcich členov. Poskytnutím uvedenej sumy ako náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka bude aspoň čiastočne zmiernená nenahraditeľná emočná strata a nezvratné narušenie silných rodinných väzieb, ktoré zavinil žalovaný v 1. rade svojím pochybením pri vedení motorového vozidla a zavinením dopravnej nehody. Žalobcovia k žalobe pripojili rodný a úmrtný list maloletého neb. M., rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 5T/114/2011, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4To/121/2013, fotokópiu faktúry č. 2424/11 od spoločnosti Rekviem - pohrebné, cintorínske a kremačné služby, s.r.o., Košice na sumu 343,99 Eur, fotokópiu faktúry č. 11100439 spoločnosti Ave+, s.r.o., Košice na sumu 359,68 Eur.

2. Žalobcovia v 1. a 2. rade v písomnom podaní doručenom súdu dňa 16. 10. 2017 uviedli, že vo vzťahu k nároku na náhradu škody v sume 703,68 Eur trvajú na tom, že sa jedná o sumu nákladov vynaložených na pohreb syna. Zo strany žalovanej v 2. rade došlo po podaní žaloby k čiastočnému plneniu v sume 336,10 Eur, preto zobrali žalobu v časti o zaplatenie sumy 336,10 Eur späť a žiadali v tejto časti konanie zastaviť. Podľa ust. § 145 ods. 2 CSP súd konanie o zaplatenie náhrady škody vo vzťahu k náhrade nákladov za pohreb v sume 336,10 Eur zastavil pre čiastočné späťvzatie žaloby žalobcami.

3. Žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 22. 3. 2016 žiadal, aby súd nárok žalobcov zamietol ako nedôvodný. V trestnom konaní, ktoré v súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou prebehlo, bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 2 písm. a/ a písm. b/ Trestného zákona a bol za tento skutok právoplatne odsúdený. Uložený trest doposiaľ riadne vykonáva. V tejto súvislosti dal do pozornosti súdu okolnosti, za ktorých k dopravnej nehode došlo, a to najmä skutočnosť, že z jeho strany nešlo o úmyselné konanie. Poukázal na spoluzavinenie dopravnej nehody zo strany M., pričom vysokú mieru tohto spoluzavinenia zo strany poškodeného konštatoval v trestnom konaní Krajský súd v Košiciach v odôvodnení svojho rozsudku zo dňa 25. 4. 2014 č.k. 4To/121/2013-275, keď uviedol, že „vysoký podiel viny na vzniku dopravnej nehody mal aj maloletý poškodený M.“. Žiadal preto, aby súd rešpektoval ustanovenie § 135 ods. 1 O.s.p. a skúmal a zistil mieru spoluzavinenia dopravnej nehody zo strany oboch jej účastníkov, t.j. aj zo strany zosnulého. Za ďalšiu z príčin vzniku dopravnej nehody považoval nevhodne riešenú dopravnú situáciu na úseku, na ktorom k dopravnej nehode došlo. Aj na túto okolnosť poukázal Krajský súd v Košiciach v odôvodnení svojho rozsudku. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, táto je určovaná súdom voľnou úvahou, avšak s prihliadnutím na zákonné kritériá závažnosti vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do práva osobnosti došlo, považuje uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za absolútne neadekvátnu. Žalovaný v 1. rade vzniesol námietku premlčania všetkých uplatnených nárokov žalobcov v 1. a 2. rade, t.j. nároku na náhradu škody a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

4. Uznesením zo dňa 17. 5. 2017 č.k. 15C/28/2016-67 na návrh žalobcov v 1. a 2. rade súd pripustil pristúpenie subjektu do konania na strane žalovanej v 2. rade - Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, Bratislava.

5. Žalovaná v 2. rade v písomnom podaní doručenom súdu dňa 6. 6. 2017 namietala svoju pasívnu legitimáciu. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla právo, aby poisťovateľ za neho uhradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (písm. a/). Podľa § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa uhrádzajú účelné náklady spojené s liečením a podľa ods. 2 pri usmrtení primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení. Vychádzajúc z dikcie tohto zákonného ustanovenia je zrejmé, že pod nákladmi pri usmrtení je potrebné rozumieť primerané náklady spojené s pohrebom, prípadne iné výdavky, ktoré boli v súvislosti s usmrtením poškodeného preukázateľne vynaložené a len takéto náklady sú v plnom rozsahu kryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ako súčasť náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Preto v časti uplatňovania nákladov spojených s pohrebom žalovaný v 2. rade nerozporoval pasívnu legitimáciu. Z preukázaných pohrebných nákladov bolo uhradených 80 % nákladov v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka vzhľadom k vysokému podielu viny na vzniku dopravnej nehody nebohého M., ktorý konštatoval Krajský súd v Košiciach v uznesení sp. zn. 4To/121/2013. Na základe uvedených dôvodov žalovaná v 2. rade rozporovala nárok uplatňovaný titulom pohrebných nákladov a žiadala ho zamietnuť dovolávajúc sa uplynutia lehoty na uplatnenie nárokov podľa § 106 Občianskeho zákonníka, dôsledkom čoho je premlčanie nárokov voči žalovanej v 2. rade. Lehota na uplatnenie nárokov nie je zachovaná ani voči žalovanému v 1. rade, nakoľko ku úmrtiu syna žalobcov došlo pri dopravnej nehode dňa 19. 5. 2011, doklady týkajúce sa nákladov pohrebu sú datované ku dňu 25. 5. 2011, pričom žaloba bola podaná na súde dňa 3. 9. 2015. Ďalej z dôvodu absencie dôkazov dokladujúcich vynaloženie pohrebných nákladov vo výške 703,68 Eur, ktorých preukázanie na posúdenie aktívnej legitimácie oboch žalobcov bolo povinnosťou žalujúcej strany už pri podaní žaloby aj z dôvodu duplicitne uplatňovaného nároku čo do sumy už poskytnutej náhrady škody vo výške 336,10 Eur zo strany žalovanej v 2. rade. Otázka pasívnej legitimácie poisťovateľa povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do osobnostných práv pozostalých spôsobený úmrtím blízkej osoby pri dopravnej nehode a jej krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR riešená uznesením zo dňa 20. 4. 2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009. Do pozornosti dala žalovaná v 2. rade aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012, kde dovolací súd nezistil odklon od názoru vysloveného Najvyšším súdom SR v rozhodnutí 4Cdo/168/2009 a mal za to, že predmetom úpravy zákona č. 381/2001 Z.z. je povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a takto určenému predmetu zodpovedá aj vymedzenie § 1 citovaného zákona na koho sa poistenie vzťahuje a vymedzenie poistného krytia ustanovenia § 4

citovaného zákona s tým, že zmluvné poistenie kryje len nároky uvedené v § 4 citovaného zákona, nie iné prípadné nároky vzniknuté z iného titulu, a preto pasívna legitimácia poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 381/2001 Z.z. nie je daná. Žalovaná v 2. rade vzniesla námietku premlčania oboch uplatnených nárokov. Poukázala na konkrétne skutkové okolnosti, z ktorých je zrejmé, že ku neoprávnenému zásahu do práv žalobcov došlo dňa 19. 5. 2011, pričom nárok na zaplatenie sumy bol uplatnený žalobou až dňa 3. 9. 2015, to znamená, že nároky žalobcov sú premlčané.

6. Žalobcovia v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 16. 10. 2017 uviedli, že výklad práva žalovanej v 2. rade je nesprávny, účelový a rozhodovacou praxou súdov jednoznačne prekonaný. Poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 666/2016 zo dňa 16. 10. 2016 a na základe záverov v uznesení Ústavného súdu SR aplikujúc judikatúru Súdneho dvora Európskej únie jednoznačne vyplýva, že pokiaľ nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikol v dôsledku dopravnej nehody, má občiansko-právnu povahu a vyplýva z ustanovenia § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Vzťahuje sa naň právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Je teda daná pasívna vecná legitimácia žalovanej v 2. rade. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania zo strany žalovanej v 2. rade túto je potrebné považovať za nedôvodnú vo vzťahu k obom žalobcom s poukazom na ustálenú súdnu prax R 38/75. Znalosť poškodenej osoby o osobe škodcu sa viaže k okamihu, kedy poškodená osoba získala informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok, ktorá konkrétna osoba je za škodu zodpovedná. Ak si poškodená osoba uplatní svoje právo na náhradu škody spôsobenej trestným činom v adhéznom konaní jednak riadne, t.j. najneskôr do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania, jednak včas, t.j. v priebehu premlčacej doby a v konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu adhézneho konania nebeží (R 29/1985). Žalobcovia si ako osoby poškodené spáchaním trestného činu usmrtenia syna v dôsledku konania žalovaného v 1. rade uplatnili škodu v trestnom konaní vedenom pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 5T/114/2011 prostredníctvom žalobkyne v 2. rade. Nárok na náhradu škody bol teda uplatnený riadne a včas. Definitívnu vedomosť o osobe zodpovednej za spôsobenú ujmu - smrť syna nadobudli na základe rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4To/121/2013 zo dňa 25. 4. 2014. Z uvedeného dôvodu považujú vznesenú námietku premlčania za nedôvodnú a nárok bol uplatnený riadne a včas.

7. Z pripojeného trestného spisu sp. zn. 5T/114/2011 vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 4. 9. 2013 sp. zn. 5T/114/2011 bol obžalovaný X. uznaný vinným podľa § 149 ods. 1 a ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona, že dňa 19. 5. 2011 v čase o 20,38 hod. viedol motorové vozidlo zn. Peugeot 306, EČV: A. v ľavom jazdnom pruhu po ulici Červený rak v Košiciach v smere od sídliska Nad Jazerom k sídlisku KVP, pričom v blízkosti križovatky s ulicou Jedlíkovou nedal prednosť chodcovi - maloletému M., ktorý vošiel a prechádzal cez riadne vyznačený priechod pre chodcov, následkom čoho zachytil predným pravým rohom vozidla, nakoľko s vozidlom premával nedovolenou rýchlosťou v rozmedzí od 72 až 75 km/h v úseku, kde je maximálna povolená rýchlosť 50 km/h, pričom chodec maloletý M. pri dopravnej nehode utrpel zranenia nezlučiteľné so životom, následkom ktorých po dopravnej nehode zomrel. Rozsudok vo výroku o škode nadobudol právoplatnosť dňa 4. 9. 2013. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 25. 4. 2014 č.k. 4To/121/2013-275 podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil obžalovanému X. trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona výkon trestu podmienečne odložil. Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu v trvaní 2 rokov. Podľa § 61 ods. 1, 2 Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 2 rokov.

8. Žalobca v 1. rade vypovedal, že syn mal 9 rokov, keď sa mu stala nehoda, pri ktorej zomrel. V súčasnej dobe sú v nepriaznivej finančnej situácii, keďže majú 11 detí. Pracuje spolu s družkou - žalobkyňou v 2. rade na aktivačných prácach a jeho mesačný príjem je 120,- Eur. Veľmi ťažko sa vyrovnával so smrťou syna a ani dodnes sa s jeho smrťou nevyrovnal.

9. Žalobkyňa v 2. rade vypovedala, že smrť syna ju hlboko zasiahla. Pripojila sa k výpovedi žalobcu v 1. rade a vyslovila súhlas so všetkým, čo vo výpovedi uviedol.

10. Žalovaný v 1. rade vypovedal, že napriek jeho maximálnej snahe vyhnúť sa nehode, sa mu nepodarilo dopravnej nehode zabrániť. Nebohý M. mal obutú korčuľu a vletel priamo na prechod pre chodcov, preto strhol volant, pričom ohrozená bola aj jeho partnerka, ktorá sa s ním neskôr z týchto dôvodov rozišla. Žalovaný v 1. rade sa ospravedlnil žalobcom za smrť syna.

11. Súd právne vec posúdil nasledovne:

12. Podľa § 152 Civilného sporového poriadku hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

13. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

14. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

15. Podľa § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

16. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

17. Podľa ust. § 420 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

18. Základnými zákonnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú: porušenie právnej povinnosti, existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou.

19. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo - ušlý zisk. Škoda sa uhrádza v peniazoch.

20. Podľa § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch.

21. Podľa § 443 Občianskeho zákonníka pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

22. Podľa § 449 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení. Náklady liečenia a náklady pohrebu sa uhradzujú tomu, kto ich vynaložil.

23. Predmetom konania je nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnený podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a nárok žalobcov na náhradu škody uplatnený podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka.
24. V prvom rade súd skúmal námietku pasívnej legitimácie žalovanej v 2. rade.
25. Pri posúdení otázky pasívnej legitimácie žalovanej v 2. rade súd vychádzal z rozsudku Súdneho dvora vo veci C 22/12 zo dňa 24. 10. 2013, podľa ktorého článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24. 4. 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinností poistenia tejto zodpovednosti článok 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady 84/5 EHS z 30. 12. 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zmenenej a doplnenej Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14 ES z 11. 5. 2005 a článok 1 prvý odsek tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14. 5. 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu

spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že členské štáty majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice. Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená Slovenskou vládou, podľa ktorej ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka patria do tej časti Slovenského občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahu do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle tohto zákonníka nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Keďže zodpovednosť poisteného, ktorá vyplýva z ust. 11 a 13 Občianskeho zákonníka vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že sa na túto zodpovednosť nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice.
26. Zmysel škody podľa právnej teórie je možné prisúdiť aj iným ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného (ujme morálnej, citovej). Aj podľa právnej úpravy poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v Smerniciach (Smernica Rady č. 72/166/EHS, č. 90/232/EHS, č. 2000/26/ES) sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potencionálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia cestujúcich motorových vozidiel neostali neuhradené. V súlade s týmto cieľom sa úpravou povinného poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel vyžaduje, aby poistenie zodpovednosti za ujmu na zdraví pokrývalo zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúce z prevádzky vozidla (článok 3 ods. 1 Smernice č. 72/166/EHS, článok 1 Smernice 90/232/EHS) a aby bolo zaručené poškodeným osobám, ktoré utrpia ujmu alebo škodu následkom havárie vozidla poskytnutie poistného plnenia a priame právo na podanie žaloby proti poistiteľovi zodpovednej osoby, pričom podľa citovaných smerníc za poškodeného sa považuje akákoľvek osoba, oprávnená na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu alebo ujmu spôsobenú motorovými vozidlami. Pri použití eurokomfortného výkladu pojmov náhrada škody, škoda na zdraví citovaných ust. zákona č. 381/2001 Z.z. (ust. § 4 ods. 1, 2, 4 a § 15 ods. 1) a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah, ujmu do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa ust. § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu.
27. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy peňažnou formou podľa ust. §§ 11, 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného v 1. rade za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z.z.
28. Na základe uvedeného súd uzavrel, že je daná i pasívna legitimácia žalovanej v 2. rade a žalobcovia si mohli uplatniť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v súlade s ust. §§ 11, 13 Občianskeho zákonníka za smrť syna v dôsledku dopravnej nehody.

29. Žalovaní v 1. a 2. rade vzniesli námietku premlčania všetkých uplatnených nárokov, preto sa súd námietkou premlčania zaoberal.

30. Súd v danom prípade aplikoval 2-ročnú premlčaciu lehotu ako lehotu na náhradu škody, lebo podľa uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11. 10. 2016, ústavný súd zahrnul nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka pod pojem škoda podľa zákona č. 381/2001 Z.z.
31. Nemajetkovú ujmu tvoriacu predmet tohto sporu je preto potrebné považovať za škodu.
32. Z uvedeného dôvodu podľa ust. § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a s prihliadnutím na vznesenú námietku premlčania žalovanými súd aplikoval premlčaciu lehotu ako nárok na náhradu škody a neaplikoval premlčaciu lehotu ako nárok na nemajetkovú ujmu podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka (obdobne R 29/1985, R 31/1994, R 16/2014).

33. O škode sa žalobcovia dozvedeli v deň dopravnej nehody 19. 5. 2011, kedy im bolo známe, kto bol vodičom a že im vznikla škoda, lebo následkom dopravnej nehody bola smrť ich syna. Odo dňa nasledujúceho, t.j. od 20. 5. 2011 začala žalobcom plynúť subjektívna premlčacia lehota, ktorá uplynula dňa 20. 5. 2013.
34. Žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy bola teda podaná žalobcami po uplynutí premlčacej lehoty (dňa 3. 9. 2015 proti žalovanému v 1. rade a dňa 17. 3. 2017 proti žalovanému v 2. rade).
35. Žalobkyňa v 2. rade ako jediná si uplatnila v adhéznom konaní nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100 000,- Eur, tak ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 4. 9. 2013 sp. zn. 5T/114/2011.
36. Tvrdenie žalobcu v 1. rade, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v adhéznom konaní bol uplatnený v mene oboch žalobcov súd neakceptoval, lebo ako vyplynulo z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Košice II sp. zn. 5T/114/2011, nárok si uplatňovala výlučne žalobkyňa v 2. rade.
37. V tomto smere žalobca v 1. rade ani neponúkol súdu podľa ust. § 132 CSP žiadne dôkazy, že nárok si uplatnil sám za seba platným spôsobom v adhéznom konaní. Žalobca v 1. rade neprodukoval pred súdom žiadne dôkazy a tvrdenia z pripojeného trestného spisu vo vzťahu k spočívaniu premlčacej lehoty v nadväznosti na ust. § 112 Občianskeho zákonníka a teda súd nemal za preukázané, že premlčacia lehota neuplynula.
38. Žalovanými bola vznesená námietka premlčania a preto podľa ust. § 152 CSP povinnosťou žalobcov bolo túto námietku premlčania poprieť a uviesť vlastné tvrdenia.
39. Na základe uvedeného súd právne uzavrel, že žalobca v 1. rade si nárok na náhradu škody v adhéznom konaní neuplatnil, nemohlo preto dôjsť ku spočívaniu premlčacej doby podľa ust. § 112 Občianskeho zákonníka a takýto nárok je potrebné považovať za premlčaný.
40. Vo vzťahu k žalovanej v 2. rade sú obidva uplatnené žalobné nároky žalobcov (nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a nárok na náhradu škody) premlčané, lebo k dopravnej nehode došlo dňa 19. 5. 2011 a návrh žalobcov na pristúpenie žalovanej v 2. rade do konania bol doručený súdu dňa 17. 3. 2017, teda po uplynutí 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty podľa ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka.
41. Návrhy žalobcov na vypočutie svedkov k intenzite a kvalite vzťahov žalobcov s nebohým synom M. súd zamietol, lebo podľa ustálenej súdnej praxe dôvodné vznesenie námietky premlčania má za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (ust. § 100 ods. 1 veta tretia Občianskeho zákonníka), pritom zásada hospodárnosti vedie súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania.

42. Na základe uvedených dôvodov a citovaných zákonných ustanovení súd nárok žalobcu v 1. rade a nárok žalobkyne v 2. rade proti žalovaným v 1. a 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj nárok žalobcu v 1. rade proti žalovanej v 2. rade na náhradu škody zamietol, lebo je premlčaný.

43. Opodstatnený je nárok žalobkyne v 2. rade voči žalovanému v 1. rade na náhradu škody vo výške 367,58 Eur, pretože nebolo preukázané premlčanie tohto nároku. Adhézne konanie v trestnom konaní skončilo právoplatnosťou výroku o náhrade škody, v ktorom súd odkázal žalobkyňu v 2. rade na občianskoprávne konanie na pojednávaní dňa 4. 9. 2013. Nasledujúcim dňom začala plynúť premlčacia lehota na uplatnenie nároku, t.j. 5. 9. 2013, ktorá uplynula dňa 5. 9. 2015.
44. Žaloba žalobkyne v 2. rade o náhradu škody bola podaná na súde dňa 3. 9. 2015, teda v rámci plynutia premlčacej doby. Návrh žalovaného v 1. rade uplatnený na pojednávaní dňa 22. 5. 2018, aby súd skúmal, aká doba uplynula od objektívnej skutočnosti, kedy k nehode došlo až po moment podania žaloby, súd neakceptoval, lebo dôkazy v tomto smere mal v nadväznosti na ust. § 185 ods. 1, 2, 3 CSP predložiť žalovaný, nie súd.

45. Príčinný vzťah medzi protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade na strane jednej a škodou na strane druhej bol daný, pretože v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinil žalovaný v 1. rade došlo k smrti syna žalobkyne v 2. rade. Žalovaný v 1. rade bol právoplatným rozhodnutím súdu odsúdený zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona. Žalobkyňa predložila spolu so žalobou fotokópie faktúr o výške vzniknutej škody (ust. § 420 Občianskeho zákonníka).

46. Výška škody predstavuje podľa faktúry č. 1110439 zo dňa 25. 5. 2011, ktorú vyhotovil AVE+, s.r.o., Košice vo výške 359,68 Eur a podľa faktúry č. 2424/11 zo dňa 25. 5. 2011, ktorú vyhotovil Rekviem - pohrebné, cintorínske a kremačné služby s.r.o., Košice vo výške 343,99 Eur, spolu vo výške 703,67 Eur.

47. Žalobkyňa v 2. rade má preto právo na náhradu škody vo výške 367,57 Eur, ktorú je žalovaný v 1. rade povinný jej zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

48. Podľa § 257 Civilného sporového poriadku výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

49. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 257 CSP tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal, vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré videl v tom, že žalobcovia v 1. a 2. rade, ktorí boli v prevažnej miere neúspešní, stratili syna v mladom veku 9 rokov pri dopravnej nehode a priznanie trov konania vo vzťahu k prevažne úspešným žalovaným by predstavovalo neprimeranú tvrdosť voči žalobcom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku m o ž n o podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice I písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, m ô ž e žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.